

نکته:

تعداد جملات بسط $(a_1 + a_2 + \dots + a_k)^n$ برابر است با تعداد جواب‌های صحیح و نامنفی معادله‌ی

$$\cdot \binom{n+k-1}{k-1} = x_1 + x_2 + \dots + x_k = n$$

زیرا هر جمله‌ی بسط فوق شامل عبارت $(a_1^{x_1} a_2^{x_2} \dots a_k^{x_k})$ است که در آن باید $x_1 + x_2 + \dots + x_k = n$. تعداد جواب‌های معادله‌ی اخیر نیز همان تعداد جملات بسط است . مثال ۱۳ . تعداد جملات بسط $(a+b+c)^n$ را به دست آورید .

$$x+y+z=9 \rightarrow \binom{11}{2} = 55$$

توجه : تعداد جواب‌های صحیح و مثبت نامعادله‌ی $x_1 + x_2 + \dots + x_k < n$ برابر است با تعداد جواب‌های صحیح و مثبت معادله‌ی $(x_{k+1} > 0) x_1 + x_2 + \dots + x_k + x_{k+1} = n$:

$$\cdot \binom{n-1}{k}$$

مثال ۱۴ . تعداد جواب‌های صحیح و مثبت این نامعادله را باید .

$$x+y+z < 7$$

$$x+y+z < 7 \leftrightarrow x+y+z+t=7 \rightarrow \binom{6}{3}$$

نکته:

الف) تعداد جواب‌های صحیح و نامنفی نامعادله‌ی $x_1 + x_2 + \dots + x_k < n$ با تعداد جواب‌های صحیح و نامنفی معادله‌ی $x_1 + x_2 + \dots + x_k + x_{k+1} = n$ ، با شرط $x_{k+1} \geq 1$ ، یعنی با تعداد جواب‌های صحیح و نامنفی معادله‌ی

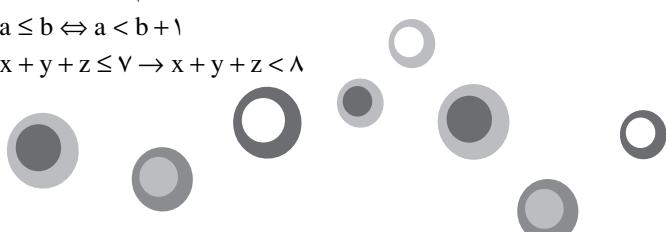
$$\cdot \binom{n-1+k}{k} = x_1 + x_2 + \dots + x_k + x_{k+1} = n-1$$

برابر است .

ب) در اعداد صحیح همواره می‌توان از نامساوی $a \leq b$ نامساوی $a < b+1$ را نتیجه گرفت . بنابراین ، اگر نامعادله با رابطه‌ی کوچک‌تر یا مساوی ( ) مورد نظر باشد ، ابتدا یک واحد به عدد n می‌افزاییم و سپس با توجه به دو نکته‌ی قبل ، تعداد جواب‌های مورد نظر را محاسبه می‌کنیم .

$$a \leq b \Leftrightarrow a < b+1$$

$$x+y+z \leq 7 \rightarrow x+y+z < 8$$

ادب ریاضی

لابد میل دارید بدانید که «اراتونستن» چگونه برای اندازه‌گیری زمین اقدام کرد . استدلال او ، این بود : با توجه به این که محیط دایره به 360° درجه تقسیم می‌شود ، اگر من بتوانم طول یک درجه‌ی آن را بر حسب استاد «stade» معین کنم (هر استاد تقریباً $157,5$ متر است) ، برای تعیین محیط کره‌ی زمین کافی است که عدد حاصل را در 360° ضرب کنم . در واقع ، مطلب رجوع شده بود به این که طول کمان یک درجه را معین کنند .